

Nr 283.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående förslag till lag om ändrad lydelse av § 28 mom. 2 värnpliktslagen den 30 juni 1936 (nr 443); given Stockholms slott den 5 maj 1939.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag om ändrad lydelse av § 28 mom. 2 värnpliktslagen den 30 juni 1936 (nr 443).

GUSTAF.

Per Edvin Sköld.

Förslag
till
Lag

**om ändrad lydelse av § 28 mom. 2 värnpliktslagen den 30 juni 1936
(nr 443).**

Härigenom förordnas, att § 28 mom. 2 värnpliktslagen den 30 juni 1936 skall erhålla följande ändrade lydelse:

§ 28.

2. Utom rikets gränser må beväringen vid hären användas endast till rikets försvar eller till fullföljande av överenskommelse, vartill riksdagen lämnat samtycke, om skydd av Ålandsöarnas neutralitet, skolande dessförinnan statsrådet höras samt, såvida riksdagen ej är samlad eller inom trettio dagar skall sammanträda, riksdagskallelse utfärdas.

Denna lag träder i kraft omedelbart efter utfärdandet.

---

*Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms
slott den 5 maj 1939.*

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, ENGBERG, SKÖLD, QUENSEL, FORSLUND, ERIKSSON.

Chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Sköld, anmäler uppkommen fråga om ändrad lydelse av § 28 mom. 2 värnpliktslagen samt anför:

På föredragning av ministern för utrikes ärendena har Kungl. Maj:t tidigare denna dag beslutat framlägga proposition till riksdagen angående överenskommelse om skyddet av Ålandsöarnas neutralitet, därvid äskats riksdagens samtycke till en överenskommelse om skyddet av nämnda öars neutralitet i huvudsaklig överensstämmelse med vissa preliminära texter.

De åsyftade texterna innehålla bland annat, att, i händelse av överhängande krigsfara berörande Östersjön och i avvaktan på eventuell tillämpning av det i artikel 7 i konventionen den 20 oktober 1921 angående Ålandsöarnas icke-befästade och neutralisering stadgade garantisystemet, Sverige såsom närmaste garantmakt och med hänsyn till egna vitala intressen förbehölle sig att på begäran av Finland medverka vid tillämpningen av de försvarsåtgärder, varom stadgades i artiklarna 6 och 7 och som befunnes ägnade att trygga Ålandsöarnas neutralitet.

Därest en överenskommelse med Finland av den sagda innebörden kommer till stånd, bör sålunda Sverige vara berett att i vissa situationer översända truppstyrkor till Åland för medverkan vid skyddandet av öarnas neutralitet. Emellertid innehåller § 28 mom. 2 värnpliktslagen den begränsningen i fråga om användandet utom rikets gränser av beväringen vid hären, att detta må ske endast till rikets försvar. Det nämnda lagrummet synes nu böra ändras därhän, att användande av härens beväring utom rikets gränser må ske jämväl till fullföljande av överenskommelse, vartill riksdagen lämnat samtycke, om skydd av Ålandsöarnas neutralitet.

I överensstämmelse med det sagda har inom försvarsdepartementet uppgjorts ett förslag till ändrad lydelse av värnpliktslagens § 28 mom. 2. Då det icke torde böra komma i fråga att använda landstormstrupper för sådan tjänstgöring utom riket som här avses, läser det däremot icke vara påkallat att i anledning av den ifrågasatta överenskommelsen vidtaga någon ändring i de i § 37 värnpliktslagen intagna bestämmelserna om begränsning i fråga om landstormens användande utom riket. Den nya lydelsen av § 28 mom. 2 värnpliktslagen torde böra träda i kraft omedelbart efter det lag i ämnet utfärdats.

Efter att hava redogjort för det sålunda inom försvarsdepartementet upprättade förslaget till ändrad lydelse av § 28 mom. 2 värnpliktslagen, innefattat i förslag till lag om ändrad lydelse av § 28 mom. 2 värnpliktslagen den 30 juni 1936 (nr 443) av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar, hemställer departementschefen, att nämnda lagförslag måtte genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Nils Kinnander.